

УДК 811.111'25

DOI <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2024.3.1/16>**Головнюва-Коппа О. О.**

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

**Гриженко Г. Ю.**

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

**ПЕРЕКЛАД ЛЕКСИКИ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ**

*Стаття містить дослідження в галузі перекладу інтернет-лексики. Опрацьовано понад 200 лексичних одиниць англійської мови, проаналізовано способи їх перекладу українською мовою залежно від їх ознак, конструкцій та особливостей. Інтернет-лексика складається з розмовної (загальної) і термінологічної. Досліджено найбільш уживані способи перекладу скорочених лексичних одиниць, які становлять значну частину лексики Інтернету (як розмовної, так і термінологічної) і потребують особливої уваги. Тож актуальність дослідження зумовлена тим, що із все більшим залученням українських користувачів до роботи у мережі Інтернет зростає потреба дослідження та адаптації іншомовної лексики для україномовного реципієнта. Важливим є розвиток власне українських сайтів та засобів інтернет-комунікацій, отже, і залучення відповідної лексики. Зараз Інтернет в Україні розвивається швидкими темпами. Вже існує близько 400 провайдерів, які надають українцям доступ до мережі. Понад 320 газет та журналів забезпечують доступ до останніх світових та вітчизняних подій. Найбільше користувачів українського сегмента Інтернету цікавить інформація про діяльність суб'єктів господарювання, довідкового та розважального характеру, електронні версії друкованих видань, матеріалів науково-дослідних видань. На сьогодні Інтернет – найбільш поширений і доступний засіб пошуку інформації. Він також є найбільш вигідним і практичним центром доступу до інформації. В процесі запозичення іншомовної лексеми, тобто смислової одиниці, що розглядається в мовознавстві в усій сукупності своїх форм і значень, можуть відбутися суттєві трансформації семантичної структури в порівнянні з мовою оригіналу. Складність роботи у сфері перекладу лексики мережі Інтернет викликана наявністю реалій, які відсутні у мові перекладу; складним процесом творення оригінальної лексики, з урахуванням технічних аспектів та новітніх явищ у сфері інформаційних технологій.*

**Ключові слова:** Інтернет, когнітивність, скорочені лексичні одиниці, калькування, транскодування, еквівалентний переклад, запозичення.

**Постановка проблеми.** Комп'ютер став важливим інструментом роботи. Під час роботи із комп'ютером завжди виникає потреба використання Інтернету. Дуже цікавою до розгляду є англійська лексика Інтернету, яка використовується у неформальному спілкуванні, та її переклад. Особливої уваги варте дослідження термінологічної складової лексики Інтернету, яка увійшла у вжиток українських спеціалістів з ІТ. Комп'ютеризація та «інтернетизація», окрім екстралінгвістичних, мають суттєві лінгвістичні аспекти. Комп'ютеризація пов'язана з появою нової лексики, проблемами її перекладу і розуміння в подальшому.

Комп'ютер вже давно став невід'ємною частиною сучасного життя, а володіння навичками його користування – неодмінною складовою професіоналізму спеціаліста будь-якого напрямку.

Під час роботи із комп'ютером завжди виникає потреба використання Інтернету – великої

розгалуженої мережі, що включає комп'ютерні вузли, розміщені у світі; мережі комп'ютерів, що пов'язані за допомогою мережевих шлюзів [7]. За його допомоги здійснюється ділове та особисте листування електронною поштою, пошук у різноманітних базах даних, передача файлів, спілкування за допомогою відео- та аудіокомунікацій (наприклад, використання Скайпу), ведення бізнесу, розваг.

Дуже цікавою до розгляду є англійська лексика Інтернету, яка використовується у неформальному спілкуванні, та її переклад. В основному вона складається зі скорочень та відома як Weblish. Така назва утворилася від поєднання англійських слів «web» та «english». Це мова, створена самими користувачами для швидшого вираження емоцій, ставлення та ін., наприклад, «imho» (in my humble opinion), тобто на мою скромну думку.

Окремої уваги варте дослідження термінологічної складової лексики Інтернету, яка увійшла у вжиток українських спеціалістів з ІТ.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Серед вчених, які займалися проблемами термінології, можна виділити І. В. Арнольд – досліджувала проблеми стилістики, О. С. Ахманову, яка вивчала термінологію в контексті лексикології. С. В. Гриньов працював з проблемою термінології в рамках стилістичних досліджень тексту. А. Я. Коваленко сфокусувався на проблемах термінології через роботу з перекладами науково-технічних текстів. В. П. Даниленко та Н. З. Котелова досліджували семантичну структуру термінів. Серед зарубіжних лінгвістів, що займалися проблемами термінології, слід виділити таких вчених як Д. Кристал та А. Круз, які працювати з проблемами термінології в контексті лексикології та словотворення. Серед сучасних українських дослідників термінології слід виділити І. В. Корунця та В. І. Карабана, роботи яких є основним доробком з проблем перекладу наукової літератури в Україні.

Дослідження проблеми становлення, розвитку і функціонування термінів Інтернету проводили такі російські та українські науковці, як О. В. Ворон, Н. Ф. Клименко, Л. К. Кондратюков, Є. А. Крапіловська, О. С. Мельничук, О. О. Тераненко, С. Я. Ярмоленко та інші.

Зокрема тема лексичних інновацій у мові мережі Інтернет висвітлюється у роботах таких сучасних слов'янських лінгвістів, як Д. Айдачич, М. В. Бойчук, П. В. Ліхолітов, О. В. Лутовінова, Л. П. Попко та інших [4].

Тож актуальність дослідження зумовлена тим, що із все більшим залученням українських користувачів до роботи у мережі Інтернет зростає потреба дослідження та адаптації іншомовної лексики для україномовного реципієнта. Також важливим є розвиток власне українських сайтів та засобів інтернет-комунікацій, отже, і залучення відповідної лексики.

**Постановка завдання.** Метою статті є: розглянути природу походження лексики та її особливості в україномовному та англійськомовному просторі. З'ясувати особливості загальної та термінологічної лексики Інтернету. Охарактеризувати способи перекладу лексики Інтернету.

**Виклад основного матеріалу.** У середині 80-х років ХХ століття в Україні швидкими темпами почали з'являтися засоби масової інформації, телекомунікації, з'явилися нові інформаційні потреби. Недостатня забезпеченість технологі-

ями оперативного та ефективного оброблення, зберігання та передачі даних гальмувала обмін інформацією та надання послуг високої якості. У 90-х роках ХХ століття в Україні почали впровадження комп'ютерів, об'єднаних в локальні мережі, та підключення до світової інформаційної мережі Інтернет. Перші користувачі мережі з'явилися на території України ще за радянських часів. У 1990 році було створено перші три вузли доступу до мережі [13].

З кінця 90-х років у просторі ієрархічних імен мережі Інтернет була почата підтримка української частини цього простору – домену.ua, а 1 грудня 1992 року домен було офіційно делеговано в Україні. 31 липня 2000 року вийшов Указ Президента України «Про заходи щодо розвитку національної складової глобальної інформаційної мережі Інтернет і забезпечення широкого доступу до цієї мережі в Україні. Це був один з перших державних законодавчих актів щодо Українського сегменту мережі Інтернет. 15 вересня 2001 р. вступили в дію нові «Правила домену. UA». З їхнім введенням українські компанії одержали можливість реєструвати частки домену виду ФІРМА.UA або МАРКА.UA. 9-14 вересня 2002 року відбулася шоста щорічна конференція провайдерів України «Інтернет-технології в інформаційному просторі держави» [7].

Зараз Інтернет в Україні розвивається швидкими темпами. Вже існує близько 400 провайдерів, які надають українцям доступ до мережі. Понад 320 газет та журналів забезпечують доступ до останніх світових та вітчизняних подій. Найбільше користувачів українського сегмента Інтернету цікавить інформація про діяльність суб'єктів господарювання, довідкового та розважального характеру, електронні версії друкованих видань, матеріалів науково-дослідних видань. На сьогодні Інтернет – найбільш поширений і доступний засіб пошуку інформації. Він також є найбільш вигідним і практичним центром доступу до інформації [13].

Станом на 2016 рік Інтернетом в Україні користується близько 62% осіб у віці старшому за 15 років, про що свідчать дані дослідження, проведеного на замовлення Інтернет Асоціації України компанією Factum Group Ukraine на всій території України, без урахування Криму. Майже половина сіл вже має доступ до Інтернету, а активність користування серед міських жителів вже наблизилась до середньоєвропейських показників.

Особливо на виникнення лексики Інтернету вплинув доступ українців до соціальних мереж

та різноманітних форумів, де й відбувається комунікація, в ході якої витворюється і застосовується специфічна лексика. Дотепер найбільш популярними серед українських користувачів були такі мережі, як ВКонтакте (близько 28 млн), Однокласники (близько 11 млн), Facebook (близько 3,2 млн), Twitter (близько 430 тис.). Всі згадані мережі є іноземними, що наводить на питання про наявність та актуальність власне українських мереж. У 2014 році було анонсовано створення 3 нових мереж: Socialface, Zine та «Українці», з яких реально працює лише остання. Також у попередні роки було створено кілька десятків соціальних мереж, з яких більшість не функціонує, а інші – просто не користуються популярністю.

Також великою є аудиторія користувачів YouTube та Instagram.

За О. Б. Ткаченко, запозичені слова – це іншомовні слова, цілком засвоєні мовою, що їх запозичила. Запозичені слова не сприймаються мовцями як чужорідний елемент і не потребують пояснень щодо форми і значення. На відміну від іншомовних слів, які розглядаються у спеціальних словниках, вони подаються у загальних словниках разом з питомою лексикою. Найголовнішим джерелом лексичних запозичень, пов'язаних з поняттями загальноєвропейської культури, науки, державного управління, права й політики, для української мови, як і всіх європейських, були та залишаються і досі мови латинська і грецька. Крім німецьких, найбільше запозичених слів до української мови проникло з таких європейських мов, як французька та італійської, а також з англійської [12, с. 194–195].

В процесі запозичення іншомовної лексеми, тобто смислової одиниці, що розглядається в мовознавстві в усій сукупності своїх форм і значень [9], можуть відбутися суттєві трансформації семантичної структури в порівнянні з мовою оригіналу. Цікавим прикладом цього явища є лексема «хакер». Першим його значенням російською мовою було «комп'ютерний пірат, взломщик».

Термінологічна складова лексики Інтернету – найбільш суттєва її частина.

За Ільком Корунцем визначальною рисою науково-технічного типу тексту є його когнітивність та інформаційна насиченість. Інформація, яку вони несуть ховається у словах-термінах, словосполученнях, що створюють той чи інший зміст. Найпоказовішими елементами наукового змісту текстів є їхня термінологіка (окремі слова й словосполучення), зокрема інтернаціональна, що зберігає не тільки ту саму чи близьку до мови ори-

гіналу структуру, а насамперед те саме значення в кількох різних генеалогічно мовах.

Діалект спілкування в Інтернеті увійшов до переліку соціальних діалектів української мови у XXI столітті. Сленгом називають жаргонні слова або вирази, характерні для мовлення людей певних професій або соціальних прошарків [11].

Сленг – це постійна словотворчість, в основі якої лежить принцип мовної гри. Нерідко саме комічний ефект є головним у сленговому контексті. Можна стверджувати, що сленгова лексика – це мовне явище чи система, що відображає процеси, властиві для лексики народної мови. Сленгове слово зазвичай народжується як результат емоційного ставлення мовця до предмета розмови [4]. Наприклад, усім відомий lol (laughing out loud або laugh out loud – сміятись голосно в слух; lots of laughs – багато сміху) або лол означає гучний сміх, через комічність певної ситуації.

Велику кількість розмовної лексики Інтернету складають акроніми – аббревіатури, складені з початкових букв або частин слова чи словосполучення. Що вимовляється як одне слово. Наприклад, спам від spam (Seriously Pissing-off Advertising Mail), що означає набридливе повідомлення рекламного чи інформаційного характеру, що розсилається у великій кількості користувачам Інтернету у різноманітних соціальних мережах, на поштову скриньку і т.д. Складністю розуміння і перекладу акронімів у розмовній лексиці є неоднозначність їхньої розшифровки, як у випадку з lol, коли є кілька варіантів утворення скорочення.

Найтиповішими способами творення українських комп'ютерних сленгізмів виступають підстановка на основі каламбуру, тобто дотепу, в основі якого лежить використання різних значень якогось одного слова або кількох різних слів [3]; метафоричне перенесення; фонетична адаптація лексем англійської мови; аббревіація; тощо.

Отже, складність роботи у сфері перекладу лексики мережі Інтернет викликана наявністю реалій, які відсутні у мові перекладу; складним процесом творення оригінальної лексики, з урахуванням технічних аспектів та новітніх явищ у сфері інформаційних технологій.

Діяльність перекладача є складним процесом. Вона вимагає максимальної концентрації та застосування умінь на професійному рівні. У сфері технічної та комп'ютерної лексики для цього також необхідно постійно відслідковувати тренди й інновації, новітні явища та процеси, оновлювали власний вокабуляр з цієї теми.

Оскільки природа перекладу досить складна, маємо велику кількість визначень терміну.

Адекватність перекладу розглядається як:

1) близькість оцінок змісту текстів їхніми адресатами;

2) відповідність поставленій перед перекладачем меті [8, с. 19].

*Еквівалентним* називається переклад, що відтворює зміст іншомовного оригіналу (денотативне (предметно-логічне) та конотативне (емоційно-експресивне) значення) на одному з рівнів еквівалентності. За визначенням будь-який адекватний переклад має бути еквівалентним, але не кожен еквівалентний переклад визнається адекватним.

У перекладознавстві розрізняють теоретично можливу й оптимальну еквівалентність. Перша визначається співвідношенням структур і правил функціонування двох мов, друга – відповідністю оригіналу та перекладу в конкретному випадку [8, с. 21].

Перекладацький еквівалент обирається на основі відповідності між лексичними та граматичними значеннями слів таких мов, які беруть участь у перекладі, виходячи з контексту, ситуації та фонових знань. Якщо еквівалент відсутній, то використовуються різні прийоми міжмовних трансформацій. Їх прийнято поділяти на лексичні, граматичні та стилістичні. Трансформації можуть бути застосовані також в комплексі [1, с. 44].

Переклад термінів становить предмет особливої уваги, коли справа стосується науково-технічних текстів. Характерними рисами термінів є чіткий зв'язок з певним поняттям, явищем або процесом, точність і прагнення до однозначності [1, с. 42].

Наприклад, серед лексики Інтернету існує багато одиниць утворених за допомогою суфіксів *-er/-or* від дієслівних або іменних основ (*server, provider, cluster, moderator*). Похідні з цим суфіксом мають два основних значення – «людина» і «машина». Вони зазвичай перекладаються такими способами:

1) транскодування (*driver* драйвер);

2) похідними термінами з суфіксами *-ник, -ар/яр, -ач, -ець, -ка* (*transmitter* передавач, *address separator* розподільювач адрес);

3) термінами-словосполученнями, що містять слова на кшталт «пристрій», «апарат» (*server* службовий пристрій);

4) описовим способом (*networking* організація мережі).

Класифікацій комп'ютерного та інтернет-сленгу досить багато. До основних належать

класифікації Н. Винограової та П. Горшкова [9, с. 69].

Калькування є другим за популярністю способом перекладу комп'ютерної лексики. При цьому відповідником терміна оригіналу в мові перекладу є, як правило, перший за порядком відповідник у словнику. Такий спосіб допомагає здійснити оптимальний добір функціональних відповідників, проте не завжди пояснює суть явища [5, с. 496].

Калькування є виправданим під час перекладу термінологічних словосполучень тоді, коли складові елементи цих словосполучень вже посіли певне місце у термінологічній системі мови перекладу і є доступними для розуміння спеціалістів.

Часто калькування є більш вдалим способом вирішення питання перекладу лексики мережі Інтернет, оскільки, наприклад, при транскрипції та транслітерації створюються слова, що не несуть інформативності для реципієнта, якщо він не має уявлення про певну реалію. Також перевагою калькування над описовим перекладом є стислість, оскільки описовий переклад залучає використання великої кількості слів під час перекладу.

Проте при застосуванні калькування для перекладу словосполучень може також виникати певне непорозуміння, оскільки, навіть віднайшовши еквіваленти усіх складових мовного звороту, іноді не можливо обійтися без пояснень. Звичайно це стосується нерозуміння з боку простих користувачів, тих, хто не володіє відповідними знаннями, а не спеціалістів у комп'ютерній сфері (наприклад, *hot keys* – гарячі клавіші (так називають комбінації клавіш, одночасне натискання яких змушує комп'ютер виконувати певні дії майже миттєво). Тож потрібно враховувати не тільки всі тонкощі значення термінів, а й орієнтуватися на «споживача».

Транскрипція – це пофонемне перенесення слова, що звучить мовою оригіналу, у нове слово, що формується у тексті перекладу. У письмовому перекладі для цього використовуються графічні знаки запису фонемі (найменшої неподільної одиниці мови, що реалізується у звуках [11, с. 760]), що подібна фонемі оригіналу. За її допомоги перекладаються власні назви, географічні назви, екзотизми, деякі реалії (серед них і лексика Інтернету). Перш за все способом транскрипційних відповідників передається когнітивна інформація, що відтворюється через реалізацію значення слова з усім комплексом компонентів його змісту.

Транслітерація є формальним перетворенням лексики мови оригіналу за порядком букв за допомоги абетки мови перекладу. Вона зазвичай не

застосовується у сучасній техніці перекладу для передачі нових, ще не освоєних мовою слів.

Перш ніж застосувати цей спосіб перекладу, потрібно переконатися, що в мові перекладу відсутній перекладний відповідник слова, що перекладається, інакше через транскодування в мові перекладу можуть виникнути дублетні (синонімічні) терміни, а це порушує чіткість та стрункність певної терміносистеми.

Якщо транслітерація та транскрипція використовуються загалом під час перекладу окремих слів-термінів, то переклад термінологічних словосполучень здійснюється більше засобами калькування та експлікації.

Еквівалент – це постійна лексична відповідність у мові перекладу, яка зафіксована у словнику, і точно співпадає зі значенням даного слова [1, с. 43].

Всі елементи денотативної системи вихідної мови (лексичні та фразеологічні одиниці) поділяються на дві групи: 1) ті, що вже мають відповідники в мові перекладу; 2) ті, що (ще) не мають відповідників. Еквівалентні одиниці, за визначенням Карабана В. І., поділяються на одно еквівалентні та багато еквівалентні [1, с. 43].

З точки зору практики перекладу доцільно розрізняти випадки, коли варіанти відповідника слова подано у словнику та коли вони в словниках відсутні частково або повністю. У першому випадку перекладач вирішує завдання вибору одного адекватного в контексті відповідника. Для цього потрібно точно визначити лексико-семантичний варіант значення слова. Це робиться на підставі інформації про предметну сферу лексики. У випадку, коли варіантні відповідники відсутні, перекладач повинен точно визначити, в якому значенні вжито багатозначне слово, а потім вже перекласти його одним із методів перекладу.

Варіантні відповідники – найпоширеніший вид перекладних відповідників, оскільки більшість термінів є неоднозначними, отже, потребують при перекладі вибору або утворення відповідника лексико-семантичного варіанту терміна [5, с. 281].

В середньому упродовж року в англійській мові з'являється близько 800 неологізмів, більшість з яких пов'язані зі сферою інформаційно-комунікаційних технологій [4]. Зокрема, Ю. Зацний наголошує, що комп'ютерні неологізми складають 10% від загальної кількості усіх неологізмів. У зв'язку з інтенсифікацією темпу життя сучасного суспільства багато комп'ютерних неологізмів утворюються шляхом скорочення, що особливо помітно у науково-технічній літературі та

писемній комунікації користувачів мережі Інтернет [4].

Скорочення (shortening) – це надзвичайно продуктивний тип словотворення, у якому похідне слово віднімається від одного, інколи декількох довших слів: hi-fi – high fidelity; sci-fi – science fiction. Таке слово асоціюється з формою повного слова і процес словотворення є зрозумілим, таким чином, значення слова зберігається [7, с. 78].

Основна умова подолання труднощів перекладу полягає в детальному аналізі явища, що описано, і передачі його термінами, що вже є усталеними в науці. Актуальні наукові проблеми, найновіші технічні винаходи і відкриття висвітлюються у друкованих виданнях і перш за все – у періодичних виданнях, до яких і повинен звертатися перекладач. Велику допомогу також може надати консультація фахівця необхідної галузі [7, с. 80].

До основних способів перекладу скорочених лексичних одиниць належать транслітерація і транскрипція, калькування, описовий переклад та еквівалентний переклад [7, с. 80]. Найбільш розповсюдженим способом перекладу аббревіатур, акронімів і скорочень, які ще не ввійшли у вжиток у певній галузі науки чи техніки мовою перекладу і потребують свого тлумачення, є експлікація, тобто повний переклад, у процесі якого не лише розшифровується скорочення, але й дається його пояснення [7, с. 82].

Велику частину лексики Інтернету складають комп'ютерні неологізми. Це лінгвістичні терміни, що стосуються будь-якого слова чи сполучення слів, що з'явилися у лексичному складі мови для позначення нового поняття у галузі інформаційно-комунікативних технологій [4].

Виокремлюють такі способи творення комп'ютерних неологізмів: афіксація, словоскладання, конверсія (зміна перспективи мовного поєднання позамовного явища, зображення одного явища поперемінно з двох протилежних сторін зі зміною логічно-комунікативних акцентів у його висвітленні [12, с. 265], реверсія (зворотній словотвір), контамінація (схрещення двох мовних одиниць, які, перебуваючи у парадигматичному і рідше синтагматичному відношеннях, одночасно спливають у свідомості мовця при потребі позначення певного поняття і внаслідок цього тісно поєднуються в межах однієї новоутвореної одиниці [12, с. 269]), скорочення. Останній спосіб є одним із найпродуктивніших

Ми поділили загальну лексику мережі Інтернет на такі групи:

1) лексика, що використовується у спілкуванні;  
2) розмовна лексика на позначення складових інтерфейсу сайтів, форумів та інтернет-платформ такого типу й інших атрибутів мережі Інтернет;

3) специфічні лексеми на позначення окремих явищ і тенденцій Інтернету.

Лексика, що використовується безпосередньо при спілкуванні дуже багата на скорочені лексичні одиниці. Передати їх повністю, зберігши графічну форму, майже неможливо, тому переклад відповідною повною формою слова або словосполучення (рідко еквівалентний) є максимально продуктивним у цьому випадку.

Найпоширенішими у вжитку серед англомовних користувачів є наступні лексичні одиниці [4]:

ADR (Address) – адреса;

AFAIR (As Far As I Remember) – наскільки я пам'ятаю;

AKA (Also Known As) – також відомий, як ...;

AEAP (As Early As Possible) – як можна раніше;

AFK (Away From Keyboard) – відійшов від комп'ютера;

ASAP (As Soon As Possible) – як можна раніше;

AITR (Adult In The Room) – дорослий в кімнаті;

B/C (Because) – тому що;

BRB (Be Right Back) – зараз повернусь;

CT (Can't Talk) – не можу говорити;

CTA (Call To Action) – заклик до дії;

CTO (Check This Out) – перевір це;

FYI (For Your Information) – до вашого відома;

FWIW (For What It's Worth) – справжня ціна;

GBH (Great Big Hug) – міцні обійми;

GBY (God Bless You) – будьте здорові;

IMHO (In My Humble Opinion) – на мою скромну думку;

JK (Just Kidding) – жартую;

KISS (Keep It Simple Stupid) – будь простіше;

LOL (Laughing Out Loud/ Lots Of Laughs) – сміятись голосно в слух (гарлаю в голосину), дуже смішно;

SRY (Sorry) – вибач;

TAFL (Take A Flying Leap) – надсилаю повітряний поцілунок;

TIA (Thanks In Advance) – заздалегідь спасибі;

TKVM (Thank You Very Much) – дуже дякую;

У ході дослідження ми виділили такі тематичні групи скорочених лексичних одиниць розмовної лексики: 1) опис стану або ситуації (PAW, GMAB); 2) вираження власного ставлення (IMHO); 3) порада (NSD); 4) привітання, слова ввічливості, вставні слова (YW, TKVM); 5) крилаті вирази (GMTA); 6) уточнення інформації (ASL, WAY).

У скорочених лексичних одиницях, одним із компонентів яких є слово «you», можна зустріти два варіанти написання: через літеру Y або U (CUL/CYL – see you later).

У вжитку серед українських користувачів зустрічається лише мала кількість таких скорочених лексичних одиниць, і найчастіше їх передають транслітерацією, оскільки, їхній зміст є відомим і не потребує пояснення. Так на різних платформах Інтернету можна зустріти найчастіше такі лексеми, як «лол», «імхо», «омг», «спам» та «ака».

*Еквівалентний переклад:*

message – повідомлення;

page – сторінка;

user – користувач.

**Висновки.** У галузі ІТ в українській мові не існує великої кількості слів-відповідників, тому це ускладнює застосування еквівалентного перекладу, тобто відтворення іншомовних реалій мовою перекладу стає менш виправданим через ефективність інших способів перекладу. Також у розмовній лексиці користувачів Інтернету краще «приживаються» кальковані, або транскодовані лексичні одиниці, оскільки вони швидко з'являються і поширюються, тоді як пошук відповідника займає певний час, після чого необхідно було б вмотивувати заміну та пояснити такий чи інший вибір відповідника.

В основному лексика Інтернету має англomовне походження, тим паче, що більшість комп'ютерних технологій розвивалася закордоном і була малознайома вітчизняним користувачам. Це зумовило потребу запозичення і адаптації великої кількості понять, що і відбулося в останні десятиліття ХХ століття. Це явище дістало назву «термінологічний вибух». У процесі запозичення деякі лексичні одиниці могли бути засвоєні у вузькому значенні, тобто без урахування усіх можливих значень, що і ускладнює процес грамотного перекладу. Зараз відбувається стрімкий розвиток сфери Інтернету та комп'ютерних технологій загалом, тому складність перекладу полягає у відтворенні змістової та структурної частин нової нееквівалентної лексики.

Велику частину лексики Інтернету становлять скорочені лексичні одиниці – акроніми та аббревіатури. Вони зустрічаються і серед загальної, і серед термінологічної лексики. Такі лексичні одиниці виявилися найцікавішими для дослідження, оскільки їх можна перекласти, застосувавши різні способи перекладу, і порівняти ефективність цих способів. Транскодування, без якого засвоєння нової лексики було б майже неможливим, супро-

воджується часто описовим перекладом, потреба в якому відпадає, коли лексична одиниця, що перекладається стає повністю засвоєною реципієнтом. Такий комбінований метод є найпопулярнішим.

Еквівалентний переклад застосовується менше, оскільки в українській мові не багато повних відповідників англійським лексемам серед лексики Інтернету. Проте, у деяких випадках, визначивши лексико-семантичний варіант значення слова, можна віднайти його еквівалент українською мовою або, якщо такого немає, застосувати інші способи перекладу.

Завдяки описовому перекладу можна досягнути повного розкриття змісту, уникнути проблеми розбіжностей у способі творення слова чи словосполучення порівняно з українською мовою, але недоліком є відсутність стислості, що не є бажаним особливо для розмовної лексики.

Тож у цілому для перекладу розмовної лексики краще застосувати калькування та транскодування, а для термінологічної – калькування так комбінацію транскодування та описового перекладу.

### Список літератури:

1. Білозерська Л. П. Термінологія та переклад: навч. посібник для студентів філологічного напрямку підготовки. Вінниця, 2010. 232 с.
2. Виноградов В. С. Перевод, общие и лексические проблемы: учебное пособие. М.: КДУ, 2006. 240 с.
3. Жайворонок В. В. Знаки української етнокультури: словник-довідник. К.: Довіра, 2006. С. 267.
4. Зайцева С. В. Інтернет-сленг в україномовному медіа просторі. Лінгвістика. Лінгвокультурологія. 2011. URL: <http://lingvodnu.com.ua/archiv-nomeriv/lingvistika-lingvokul-turologiya-2011/internet-slang-vukra%D1%97nomov-nomu-media-prostori>.
5. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця, 2004. 576 с.
6. Кияк, Т. Р. Перекладознавство (німецько-український напрям) : підручник. К., 2008. 543 с.
7. Кудрявцева С. П. Міжнародна інформація: навчальний посібник. К., 2005. 400 с. URL: <http://buk.lib.net/books/21985/>.
8. Литвин І. М. Перекладознавство: науковий посібник. Черкаси, 2013. 288 с. URL: <http://eprints.cdu.edu.ua/60/1/Навч.%20пос.%20Литвин.%20ПЕРЕКЛАДознавство>.
9. Міщук І. М. Особливості перекладу американського комп'ютерного сленгу українською мовою. Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. 2013. Ч. I, № 9 (268). С. 69–71.
10. Словник української мови: в 11 тт. К., 1970–1980. Т. 4. С. 473.
11. Словopedia. Стаття. Сленг. URL: <http://slovpedia.org.ua/37/53409/251577.html>.
12. Тараненко О. О. Українська мова. К, 2004. 824с.
13. Хорошенко І. І. Історія розвитку Інтернет-послуг в Україні. Сучасні інформаційні технології. Буковинська державна фінансова академія. URL:[http://www.rusnauka.com/12\\_ENXXI\\_2010/Informatica/65202.doc.htm](http://www.rusnauka.com/12_ENXXI_2010/Informatica/65202.doc.htm).

### **Holovnova-Koppa O. O., Hryzhenko H. Yu. TRANSLATION OF INTERNET VOCABULARY**

*This article contains research in the field of translation of Internet lexis. We have worked through more than 200 lexical units of English language, analyzed the ways of their translation into Ukrainian language depending on their features, constructions and peculiarities. Internet lexis consists of conversational (general) and terminological parts. The most sufficient ways of translation were studied for abbreviated lexical units, which present great part of Internet lexis (both conversational and terminological) and have to be paid special attention. Therefore, the relevance of the study is determined by the fact that with the increasing involvement of Ukrainian users in the Internet, the need for research and adaptation of foreign vocabulary for the Ukrainian-speaking recipient is increasing. It is important to develop Ukrainian websites and means of Internet communication, and therefore to attract appropriate vocabulary. Now the Internet in Ukraine is developing at a fast pace. There are already about 400 providers that provide Ukrainians with access to the network. More than 320 newspapers and magazines provide access to the latest world and domestic events. Users of the Ukrainian segment of the Internet are most interested in information about the activities of business entities, of reference and entertainment nature, electronic versions of printed publications, materials of scientific research publications. Today, the Internet is the most widespread and accessible means of searching for information. It is also the most profitable and practical center of access to information. In the process of borrowing a foreign lexeme, that is, a semantic unit considered in linguistics in all its forms and meanings, significant transformations of the semantic structure may occur in comparison with the original language. The complexity of work in the field of translation of vocabulary on the Internet is*

*caused by the presence of realities that are absent in the language of translation; the complex process of creating original vocabulary, taking into account technical aspects and the latest phenomena in the field of information technologies.*

**Key words:** *Internet, cognition, abbreviated lexical units, tracing, transcoding, equivalent translation, borrowing.*